

MAAELUMINISTEERIUM

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Putukate turuleviimine Eestis

Annika Leis

Toiduohutuse osakond

14.05.2021

Putukad

Putukad ja nendest valmistatud toidud on vastavalt 1. 01. 2018. a. kehtima hakanud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2015/2283 järgi **uuendtoit**, mille turustamiseks on vaja luba.

Uuendtoiduks loetakse toitu, mida ei ole Euroopa Liidus enne 15. 05.1997. a. olulisel määral toiduna kasutatud.

Eesti tõlgendus kuni kohuotsususeni (1.10.2020 a.)

Eesti tõlgendas kuni 01.01.2018 a. kehtinud uuendtoidu määrust 258/97, selliselt et putukad **kuuluvad määruse reguleerimisalasse ja vajavad uuendtoidu luba.**

Terveid putukaid ei pidanud uuendtoiduks Austria, Belgia, Taani, Soome, Saksamaa ja Holland.

Kohtuotsus C-526/19

Tervetest loomadest koosnevad toiduained, mida sellistena toiduks tarbitakse, sealhulgas **terved putukad, ei kuulu selle määruse 258/97 kohaldamisalasse.**

Terved putukad ei ole määruse 258/97 mõistes uuendtoit.

Üleminekuageg uues määruses 2015/2283

Enne 1.1.2018 a. seaduslikult turuleviidud toite, mis ei kuulu määruse 258/97 reguleerimisalasse (**terved putukad**), **võib jätkuvalt turule viia** seni, kuni nende kohta võetakse vastu EL tasemel otsused turule lubamise kohta.

Kuni ELis liigipõhiste otsuste tegemiseni võib turule viia putukaliike, mille kohta on esitatud uuendtoidu taotlus enne 1.1.2019 a.

Järeldused kohtuotsusest

Eesti lubab vastastikuse tunnustamise põhimõttel turule 8 liigi terved putukad :

Acheta domesticus

Alphitobius diaperinus

Apis mellifera

Gryllodes sigillatus

Hermetia illucens

Locusta migratoria

Schistocerca gregaria

Tenebrio molitor.

hariliku jahumardika vastsed ehk kollane jahuuss

Tenebrio molitor , meal worms

toakilk

Acheta domesticus, crickets

kilk

Gryllodes sigillatus, crickets

kõrbetirts

Schistocerca gregaria, desert locust

rändtirts

Locusta migratoria, grasshoppers

**mardika liigi *Alphitobius diaperinus*
vastsed buffalo worms**

meemesilase nukud

Apis mellifera, European honey bee pupae

**kärbse liigi *Hermetia illucens* vastsed
black soldier fly larvae**

Putukate kasvatamine ja käitlemine Eestis

Eestis võib alates 29.01.2021 **kasvatada 8 putukaliiki.**

Eesti tootjad **võivad kasvatada ja toiduks kasutada terveid putukaid 8 liigist**, toota putukajahu tervetest putukatest ja kasutada terveid putukaid/putukajahu erinevate toodete valmistamisel.

Putukatega kauplemine

Eesti ettevõtjad võivad **turustada teistest EL liikmesriikidest ja määruses 2019/626 loetletud kolmandatest riikidest toodud terveid putukaid, tervetest putukatest putukajahu ning putukaid ja putukajahu sisaldavaid liittooteid, kui neid putukaid on EL-s toiduks kasutatud enne 1.01. 2018 a.**

Arengud Euroopa tasandil:

13. 01. 2021. a. avaldati EFSA hariliku jahumardika vastse ehk **kuivatatud kollase jahuussi** riskihinnang.

See on EFSA esimene riskihinnang, mis käsitleb toiduks tarbitavaid putukaid.

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2021.6343>

2021 aasta jooksul valmib ka teisi putukate riskihinnanguid ning arvatavasti jõutakse mõningad putukaliigid lisada EL uuendtoitude nimekirja.

EFSA arvamus kuivatatud kollase jahuussi kohta (*Tenebrio molitor* larvae)

Terve kuivatatud kollane jahuuss ja sellest valmistatud jahu **on inimese tervisele ohutu** taotleja poolt soovitud kasutuses (terve kuivatatud jahuuss, küpsised, valgubatoonid, makarontooted).

Kuivatatud kollase jahuussi valgud võivad põhjustada allergilisi reaktsioone

Kuivatatud kollane jahuuss uuendtoiduna

Eelnõu kuivatatud kollase jahuussi
lisamiseks

uuendtoitude nimekirja ning esitati
hääletamiseks alalisele komiteele 22. aprillil
2021 a.

NB! Tegemist on **andmekaitsega loaga, 5
aastaks** antakse eelnõus nimetatud toodete
turustamiseks luba Prantsumaa ettevõttele
SAS EAP Group.

Üleminekuperiood

Üleminekuperioodil võivad LR jätkata enne 1.1.2018 a. EL turul olnud putukaliikide (8 liiki) turuleviimist kuni EL üleste otsuste jõustumiseni.

Ülemiekuperiood lõpeb kui:

- putukaliigi kohta esitatud viimane taotlus hinnatud
- EFSA arvamus avaldatud
- määrus vastu võetud.

Lisainfo

PTA koduleht

<https://pta.agri.ee/uued-toidud-ehk-uuendtoit#putukad>

IPIFF (International Platform of Insects for Food and Feed) juhend:

<https://ipiff.org/wp-content/uploads/2019/12/IPIFF-Guide-on-Good-Hygiene-Practices.pdf>